

LUX FILM DAYS

3 ELOKUVAA
24 KIELTÄ
28 MAATA

NAINEN SOTAJALALLA (KONA FER Í STRÍÐ)

Ohjaus Benedikt Erlingsson
Islanti, Ranska, Ukraina

NAINEN SOTAJALALLA (KONA FER Í STRÍÐ)

OHJAUS BENEDIKT ERLINGSSON

50-vuotias Halla johtaa kuoroa Reykjavíkissa. Hän on kiintynyt kauniiseen Islantiin ja sen poikkeukselliseen luontoon ja on hyvin huolissaan ilmaston lämpenemisestä ja ympäristökatastrofeista. Erityisesti alumiinitehtaan laajennushanke tyrmistyttää häntä. Hän sabotoi salaa korkeajännitelinjoja estääkseen tehtaan toiminnan ja saadakseen ihmiset kiinnostumaan asiasta. Hallan suunnitelma kuitenkin keskeytyy uutiseen, jota hän ei enää olettanut kuulevansa. Hän on toivonut adoptiolasta jo useita vuosia, ja nyt hänelle ilmoitetaan, että pieni tyttö odottaa häntä Ukrainassa.

”Nainen sotajalalla” on ekologinen tarina, joka usein huumorin avulla asettaa kyseenalaiseksi yksilön toimien merkityksen ja painoarvon viranomaisten passiivisuuden edessä ilmaston lämpenemisen torjunnassa.

EKOLOGINEN SATU

”Nainen sotajalalla” osoittautuu ekologiseksi saduksi heti alusta alkaen. Elokuva alkaa kohtauksella, jossa Halla ampuu jousellaan nuolen kohti korkeajännitelinjaa. Nuolen avulla hän saa kaapeleiden päälle vaijerin, joka aiheuttaa oikosulun. Hallan henkilöahmo tuo mieleen Wilhelm Tellin tai Robin Hoodin: yksinäisen henkilön, joka saa näyttävällä ja äärimmäisen hallitulla toiminnalla aikaan hätkähdyttävän vaikutuksen. Jatkossa tämä vaikutelma vahvistuu, kun vaatimaton mutta rohkean päättäväinen Halla hyökkää alumiinitehdasta vastaan, vaikka vastustaja on häntä paljon voimakkaampi. Kun Halla ilmoittaa tehneensä sabotaasi-iskun, hän kutsuu itseään nimellä ”Vuorten nainen”, ja kun drooni filmaa häntä, hän pitää (Nelson Mandelaa esittävää!) naamaria kätkeäkseen kasvonsa. Näin syntyy kuva ”naamioidusta kostajasta”.

Muutkin elokuvan kohtaukset saavat ajattelemaan satua tai tarua. Sen lisäksi, että päähenkilö kuvataan epämääräisesti (mikä on hänen menneisyytensä, miten hän ansaitsee elantonsa?), käytetään tehokeinona esimerkiksi etäännyttämistä, joka tapahtuu näyttämällä säännöllisesti orkesteria tai ukrainalaisten laulajien trio. Nämä kaksi ryhmää kuvaavat tietyllä tavalla Hallan tunteita. Välillä ne esiintyvät ilkkurisina matkakumppaneina, välillä antiikin kuorona, ja näin rikotaan fiktioelokuvan peruskonventioita. Tämä elokuva saa meidät hetkittäin luopumaan näkemyksestäme, niin että uskomme siihen, mitä näemme, mutta muusikkojen tai laulajien ilmestyminen valkokankaalle muistuttaa, että katsomme fiktiota.

Elokuva saa meidät ajattelemaan satua tällaisten ohjaajan valintojen vuoksi, mutta ehkä vielä enemmän siksi, että sen kerronta on niin yleisluonteista. Hallan ja alumiinitehtaan välisen konfliktin syitä ei selvitetä. (Miksi Halla hyökkää juuri tätä teollisuudenalaa vastaan? Mitä ympäristöuhkaa se edustaa? Mitä kiinalaiset sijoittajat tässä asetelmassa muuttavat? Mitä Halla tarkalleen ottaen haluaa? Näihin kysymyksiin ei vastata lainkaan.) Halla ”vain” puolustaa luontoa, joka on välttämätön ihmiskunnan eloonjäämiselle ja laajemmin kaikelle elämälle maapallolla. Hän vastustaa saastuttavaa teollisuutta, joka on suurelta osin vastuussa ilmaston lämpenemisestä ja monista ympäristökatastrofeista kaikkialla maailmassa. ”Minä en ole rikollinen, vaan he”, hän sanoo maatilalliselle, joka tulee hänen avukseen. Vastakkainasettelu on pintapuolinen ja mustavalkoinen, kuten saduissa.

YKSINÄINEN TAISTELU

Halla syyttää mahtavaa, kansainvälistä yritystä nimettömänä ja yksin. Tämä kuvastaa ehkä laajaltikin jaettua mielikuvaa maailman muuttamisesta yksin. Kun henkilöahmo rikkoo tiettyä kieltoa oikeaksi katsotusta syystä ja salaa, katsoja pitää sitä ilahduttavana. Katsoja on huumaantunut toiminnasta, riskinotosta ja jännityksestä, unohtaa hetkeksi kriittisyytensä ja hyväksyy henkilön uskalletun teon. Hallan toimien syyt jäävät taka-alalle. Asiasta kuullaan esimerkiksi televisiosta, joka näyttää uutisia ja muita ohjelmia, joissa puhutaan sabotaasiteoista ja niiden taloudellisista vaikutuksista. Eräänä päivänä tuntematon henkilö ottaa puheeksi "Vuorten naisen" ja valittaa elinkustannusten todennäköisesti nousevan. Näin ollen Hallan toimilla voisi olla suora kielteinen vaikutus ihmisten elämään (erityisesti köyhimpien, mikä ei tietenkään ole haluttu tavoite). Tämän mielipiteen aikaansaama hämmennys olisi Hallan osalta varmaankin hyvin pientä, ellei hänen kaksoissisarensa Asa kommentoisi asiaa asettaen nimenomaan kyseenalaiseksi yksilön suurisuuntaisten toimien oikeutuksen. Onko perusteltua toteuttaa toimia, jotka vaikuttavat henkilöihin, jotka eivät ole vastuussa kyseisestä asiasta?

Ongelma on äärimmäisen vakava ja edellyttää kiireellistä vastausta. Siinä missä Halla haluaa ratkaista sen näytävillä toimilla, joilla on raskaat seuraukset, Asa puolustaa useita pieniä toimia, joilla on rajalliset vaikutukset. "Pienistä puroista kasvaa iso joki", hän sanoo. Tästä näkökulmasta Nikan adoptointi ei ole vain satunnainen tapahtuma, joka saa Hallan lieventämään suunnitelmiaan, keskeyttämään iskunsa ja julkaisemaan manifestinsa suunniteltua aiemmin, vaan aivan oma haasteensa – Nikan pelastaminen kurjuudesta ja eristäytyneisyydestä (sekä tulvista) on myös "maailman pelastamista", toteaa Asa. Näin ollen vastakkain on kaksi näkökulmaa: toisaalta suuret teot suhteettoman suurten tavoitteiden saavuttamiseksi ja toisaalta järkevät tavoitteet ja kohtuulliset toimet, joiden toistolla ja kerrytteisellä voidaan saada syvälinen muutos aikaan. Nämä näkökulmat kohtaavat pieneen tytön ympärillä, ja adoptio muuttaa luonnollisesti hänen oman elämänsä ja myös hänen äitinsä ja heidän läheistensä elämän.

POLIITTINEN TAISTELU

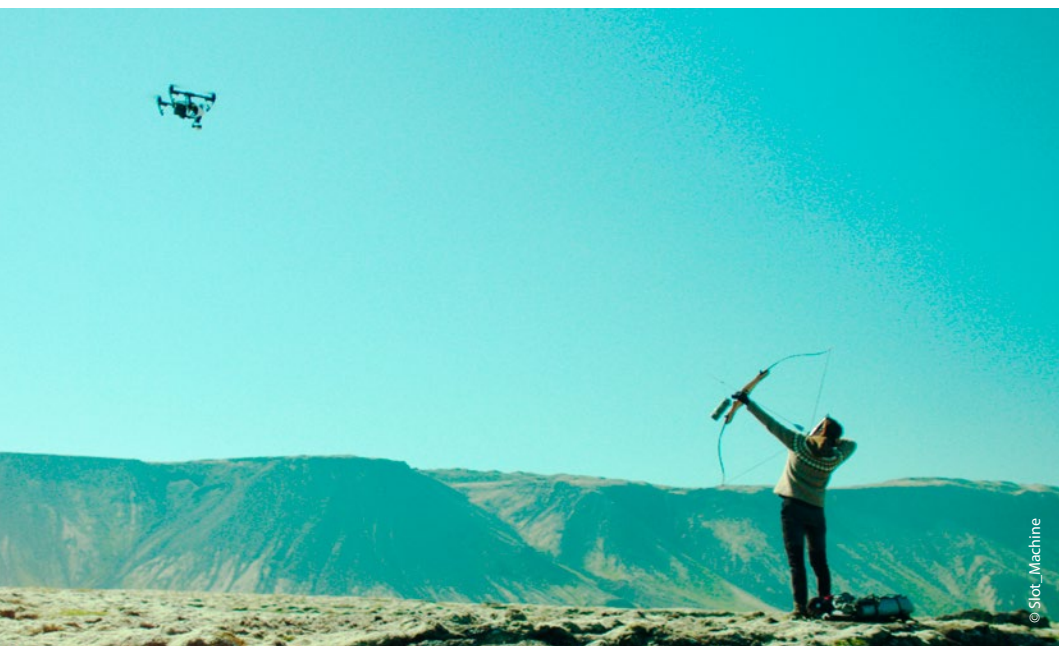
Sabotaasillaan Halla hyökkää islantilaista teollisuutta mutta myös Islannin hallitusta vastaan. On hallituksen edun mukaista, ettei talouselämää haitata millään tavalla. Hallan taistelu on poliittista. Manifestissaan hän alistaa lait muille käskyille, jotka ovat ylemmällä tasolla, esi-isiltä perittyjä. Hänellä on ministeriössä yhteistyökumppani Baldwin, jonka mielestä tällainen ajattelutapa on kömpelö ellei jopa sääliittävä. Tiedotusvälineet ovat jo käyttäneet hyväkseen tilannetta ja spekuloineet näillä "käskyillä" ja sillä, mitä ne kattavat. Niitä voidaan tulkita melkein miten tahansa, mitä hullunkurisemmista tulkintoista aivan äärimmäisiin. Mediassa otetaan esille myös sana "demokratia". "Vuorten nainen" on harjoittanut demokratian vastaisia toimia, koska ne on toteutettu vain yhden yksittäisen henkilön tahdosta. Tiedotusvälineet ja hallitus hallitsevat sanankäytön. Esimerkiksi sabotaasiteoista käytetään sanaa "väkivalta", vaikka Halla vaalii Gandhin ja Nelson Mandelan väkivallatonta perintöä. Elokuvasa kuvataan kahta todellisuutta, jotka ovat täysin vastakkaisia. Samaan aikaan kun hallitus ja media vetoavat demokratiaan, nähdään, kuinka valvontakameroita asennetaan, huipputeknologiaa käytetään sabotoijan kiinni saamiseksi, ilmiantoon kannustetaan ja manifesti "haudataan", sillä tiedotusvälineissä kannustetaan kaikenlaisiin negatiivisiin mielipiteisiin "Vuorten naisesta", ja eräs eteläamerikkalainen turistiparka pysäytetään kolme kertaa! Lisäksi tasavallan presidentti rinnastetaan matkaoppaaseen ja saatetaan naurunalaiseksi. Halla itse elää periaatteidensa mukaisesti sopusoinnussa luonnon kanssa. Hän makaa poski maata vasten. Hän tuntee vuoriston ja hyödyntää sen tarjoamia piilopaikkoja, maankoloista lampaan ruuhon ja jokeen, johon hän sukeltaa droonia piiloon.

Hallan avuksi tuleva maatilallinen auttaa häntä siksi, että uskoo heidän olevan sukua toisilleen, mikä kertoo sosiaalisen ja perheeseen liittyvän yhteenkuuluvuuden vahvuudesta. Tilallisen apu on erittäin tervetullutta, koska hän tuntee alueen kuin omat taskunsa. Hän tietää, mistä Hallan kannattaa pakomatallaan kulkea, ja vie Hallan kuumille lähteille, jossa tämä voi lämmitellä. Mitä lampaisiin tulee, ne ovat ikivanhan pastoraalisuuden symboli ja tarjoavat Hallalle piilo- ja turvapaikan.

Lisäksi elokuvassa viitataan useamman kerran Islannin tasavallan itsenäisyyteen ja itsenäisyysjulistukseen. Ne näyttäytyvät vain poliittisina anekdootteina, kuten käynnillä Pingvellirissä, jossa Islannin parlamentti perustettiin, mutta Hallalle ne ovat täynnä merkitystä, ja hän levittää manifestiaan parlamentin edessä ja Islannin itsenäisyyteen pyrkineen rauhanliikkeen johtajan Jon Sigurdssonin patsaan juurella. Myös maatilalliselle ne ovat hyvin tärkeitä – hän haluaa autonsa takaisin ennen kansallispäivää! Hallan voima on siinä, että hän on spontaani, naiivi ja vilpitön ja hänen vakaumuksensa on syvä. Hän on taatusti paljon vakuuttavampi kuin presidentin neuvonantajien laskelmoinnit ja vehkeilyt.

ODOTTAMATON SYVYYS?

Elokuvan viimeinen kohtaus on hieman arvoituksellinen. On outoa, että tällainen seikkailullinen ja huumoripitoinen elokuva päättyy tähän kuvaan: Halla, joka pitää pientä tyttärtään sylissään, ja kuusi muusikkoa, jotka ovat seuranneet häntä koko elokuvan ajan, astuvat bussista, kävelevät veteen ja kulkevat eteenpäin kääntäen katsojille selkensä. Elokuvan onnelliseen loppuun – Halla palaa kotiinsa pikku-Nikan kanssa – liittyy omituinen tunne, tietynlainen vakavuus. Heidän paluunsa Islantiin velvoittaa heidät kulkemaan jalan tulvivan alueen läpi. Sankarittaremmen ja hänen pikkutyttönsä henkilökohtainen tarina päättyy hyvin, mutta yhteisön tarina ei ole vielä lopussa. Eri puolilla maailmaa köyhät ihmiset menettävät edelleen kotinsa, omaisuutensa ja maansa ilmastonmuutokseen liittyvien katastrofien vuoksi.

© Slot_Machine

POHDITTAVAA

- Kumman näkökannan ymmärrät paremmin, Hallan vai Asan? Onko muutoksen aikaansaamiseksi parempi "iskeä kovaa" vai johtavatko pienet jokapäiväiset muutokset perusteellisiin muutoksiin? Oletko sitä mieltä, että ilmaston lämpenemisen torjuminen on niin tärkeää, että ei voida tyytyä vain pieniin jokapäiväisiin toimiin?
- Nelson Mandelan ja Gandhin kuvat Hallan kotona viittaavat siihen, että hän on väkivallattoman vastarinnan kannattaja. Huumorintäyteinen elokuva saa katsojat Hallan kannalle. Uskotko, että huumori voi toimia aseena? Missä yhteydessä? Missä olosuhteissa?
- Kahdella sisarella on kummallakin omanlaisensa harmonia. Kuorolaulun harmonia, taideliikkeiden harmonia, luonnon harmonia, joogan harmonia. Eikö elokuvan "filosofisen spektrin" toisessakin päässä, Hallan vastustamassa suurteollisuudessa, ole tietynlainen harmonia? Eivätkö korkeajännitelinjat, joita hän sabotoi, ole nekin yhtä lailla valtavan keinotekoisien harmonian välineitä?
- Kiinnititkö huomiota Asan kysymykseen "Aiotko pelastaa lapsen ja sen myötä koko maailman?" Mitä tämä lause sinusta merkitsee?

les grignoux

EUROOPPALAISIA ELOKUVIA EUROOPPALAISILLE

LUX-elokuvapalkinto tuo edelleen yhteen lahjakkaiden nuorten eurooppalaisten ohjaajien hämmästyttävän erilaisia ja erityyppisiä elokuvia. Euroopan parlamentilla on ilo esitellä vuoden 2018 LUX-elokuvapalkinnosta kilpailevat kolme finalistia:

STYX, ohjaus Wolfgang Fischer, Saksa, Itävalta

THE OTHER SIDE OF EVERYTHING (Druga strana svega), ohjaus Mila Turajlić, Serbia, Ranska, Qatar

NAINEN SOTAJALALLA (Kona fer í stríð), ohjaus Benedikt Erlingsson, Islanti, Ranska, Ukraina

Nämä elokuvat käsittelevät ajankohtaisia aiheita lämpimästi ja älykkäästi ja kuvastavat Euroopan tämänhetkistä tilannetta. Ne esittelevät henkilöihahmoja, jotka avaavat silmänsä ja katsovat ympärillä olevaa maailmaa ymmärtääkseen todellisuutta sekä yhteiskuntia ja yhteisöjä, joihin he kuuluvat. Elokuvan keinoin historiastamme kerrotaan arvokkaalla tavalla, ja eurooppalaisen elokuvan laatu ja monipuolisuus tulevat esille, samoin kuin sen merkitys sosiaalisten arvojen ja kulttuuriyhteisöjen rakentamisessa. Tervetuloa katsomaan elokuvia seitsemänsille LUX Film Days -elokuvapäiville!

LUX-ELOKUVAPALKINTO

Kulttuurilla on keskeinen rooli yhteiskuntien rakentumisessa.

Tästä tietoisena Euroopan parlamentti perusti LUX-elokuvapalkinnon vuonna 2007. Se haluaa näin osaltaan lisätä eurooppalaisten elokuvien levitystä kaikkialla Euroopassa ja herättää Euroopan laajuista keskustelua tärkeistä yhteiskunnallisista kysymyksistä.

LUX-elokuvapalkinto on poikkeuksellinen aloite. Useimmat eurooppalaiset yhteistuotannot esitetään vain alkuperämaissaan, eikä niitä levitetä muualle edes EU:n sisällä. LUX-elokuvapalkinto tarjoaa kolmelle eurooppalaiselle elokuvalle harvinaisen tilaisuuden tavoittaa laaja yleisö, sillä ne tekstitetään EU:n 24 viralliselle kielelle.

Euroopan parlamentin jäsenet valitsevat äänestämällä LUX-elokuvapalkinnon voittajan, joka julkistetaan 14. marraskuuta 2018.

LUX FILM DAYS

LUX-elokuvapalkinnon myötä syntyivät LUX Film Days -elokuvapäivät. Elokuvapalkinnosta kisaavat kolme finalistia on vuodesta 2012 alkaen esitetty suurelle eurooppalaiselle yleisölle LUX Film Days -elokuvapäivillä.

LUX Film Days on mieliinpainuva kansainvälinen kulttuurielämys. Lokakuun 2018 ja tammikuun 2019 välisenä aikana kaikki eurooppalaiset elokuvanystävät voivat nähdä kyseiset kolme elokuvaa tekstitettynä jollakin EU:n 24 virallisesta kielestä. Voit äänestää suosikkielokuvaasi LUX-elokuvapalkinnon verkkosivustolla (www.luxprize.eu) tai Facebook-sivulla.

YLEISÖN SUOSIKKI

LUX-elokuvapalkinnon Yleisön suosikki -kunniamaininta myönnetään yleisöäänestyksen perusteella. Muista äänestää jotakin näistä kolmesta elokuvasta ennen 31. tammikuuta 2019! Äänestäneiden kesken suoritetaan arvonta, jonka voittaja pääsee Euroopan parlamentin kutsunomana Karlovy Varyn kansainvälisille elokuvajuhlille heinäkuussa 2019 ja saa julkistaa Yleisön suosikki -kunniamaininnan voittaneen elokuvan nimen.

KATSELE,
KESKUSTELE
JA ÄÄNESTÄ

@luxprize

#luxprize

LUX
PRIZE
.EU

OHJAUS: Benedikt Erlingsson

KÄSIKIRJOITUS: Benedikt Erlingsson, Ólafur Egill Egilsson

NÄYTELIJÄT: Halldóra Geirharðsdóttir, Jóhann Sigurðarson, Juan Camillo Roman Estrada, Jörundur Ragnarsson, Davíð Þór Jónsson, Magnús Tryggvason Eliassen, Ómar Guðjónsson, Haraldur Stefansson

KUVAUS: Bergsteinn Björgúlfsson

TUOTTAJAT: Marianne Slot, Benedikt Erlingsson, Carine Leblanc

TUOTANTO: Slot Machine, Gulldrengrinn, Solar Media Entertainment, Köggull Filmworks, Vintage Pictures

VUOSI: 2018

KESTO: 101 min

LAJITYYPPI: fiktio

MAA: Islanti, Ranska, Ukraina

ALKUPERÄISKIELI: islanti (sekä englanti ja espanja)

JAKELU: Scanbox

Teksti valmistui heinäkuussa 2018

© Slot_Machine

© Slot_Machine